

Popis opatrení na zabezpečenie realizácie diela

I. Popis opatrení na zníženie hlučnosti, prašnosti, minimalizáciu znečistenia komunikácií

1.1 Hluk

Podľa zákona č. 355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov je zhotoviteľ povinný zabezpečiť, aby počas výstavby diela expozícia obyvateľova ich prostredia hlukom alebo vibráciami bola čo najnižšia a neprekročila prípustné hodnoty pre deň, večer a noc ustanovené vykonávacím predpisom – vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z.z. v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z.

Počas realizácie stavebných prác bude okolie výstavby ovplyvnené zvýšením hladiny hluku a to pri realizácii nasledovných prác :

- pohyb nákladných vozidiel
- realizácia zemných prác

Zvýšená hluková záťaž bude časovo obmedzená na dobu výstavby nasledovne :

- pracovné dni od 8:00 do 18:00

Opatrenia na zníženie hlučnosti :

- vhodná organizácia práce
- používanie strojov s nižšími emisiami hluku
- vykonávanie pravidelnej servisnej kontroly strojov a mechanizmov – výmena opotrebovaných dielov (nevyhovujúce diely môžu zvyšovať hladinu hluku)
- montáž tlmičov
- zníženie hluku izolovaním vibrujúcich častí

1.2 Prašnosť

Počas realizácie prác bude dočasné, krátkodobé zvýšenie znečisťovanie ovzdušia emisiami z motorov dopravných prostriedkov a stavebných strojov a mechanizmov pri zásobovaní materiálmi po existujúcich komunikáciách v katastri obce, tiež aj zvýšenie sekundárnej prašnosti v dôsledku realizácie zemných prác a povrchových úprav terénu, nakladaním a prevozom výkopku. Tento vplyv však bude len dočasný a obmedzený na obdobie realizácie prác.

Pri realizácii prác, počas ktorých môžu vznikať prašné emisie – zemné práce, bude potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie vzniku týchto emisií.

- minimalizovanie skladovania sypkého materiálu
- odvážanú zeminu v prípade potreby kropiť

WESTRON Partners s.r.o.

- pri doprave sypkých materiálov používať plachty na prekrytie

1.3 Znečistenie komunikácií

V zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov počas realizácie diela sa zhotoviteľ zaväzuje udržiavať čistotu dotknutých komunikácií a verejných priestranstiev a realizáciu diela zabezpečiť bez porušenia bezpečnosti a plynulosti cestnej, cyklistickej a pešej premávky.

Stavebný a iný materiál potrebný na realizáciu diela môže byť uložený na komunikácii alebo chodníku len na mieste a za podmienok určených stavebným povolením, rozkopávkovým povolením alebo povolením na využívanie verejného priestranstva. Zhotoviteľ diela označí rozkopávku v zmysle platných STN a opatreniami v zmysle BOZP.

II. Popis opatrení, skúšok a kontrol určených na zabezpečenie kvality

2.1 Strojné zabezpečenie:

Nasadenie mechanizmov je zabezpečované podľa jednotlivých prebiehajúcich technologických procesov na základe požiadavky stavbyvedúceho pre jednotlivé práce. Obsluha strojov vedie denné záznamy o prevádzke a údržbe stroja, je povinná dbať na udržiavanie riadneho technického stavu stroja a je zodpovedná za jeho technický stav. Stavbyvedúci nesmie pripustiť použitie mechanizmov, ktorých technický stav môže ohroziť bezpečnosť osôb, spôsobiť škody alebo ohroziť bezpečnosť pri práci.

Počas realizácie diela sa predpokladá s nasadením strojov a mechanizmov a náradia podľa schválených technologických postupov realizácie stavebných a konštrukčných prác.

2.2. Stavebné materiály a výrobky

Stavbyvedúci predkladá požiadavky na nákup a dodanie potrebného materiálu prípravárovi. Požiadavka obsahuje presný druh materiálu, obchodný názov a predpis, ktorý určuje jeho vlastnosti, napr. STN, TKP., množstvo materiálu, resp. výrobku, dátum dodania, prípadne iné špeciálne požiadavky.

Použité sú len materiály a výrobky, ktoré spĺňajú požiadavky na stanovenú kvalitu diela. Zodpovednosť za kvalitu a úplnosť dodávok má stavbyvedúci, prípadne ním poverený pracovník. Dodacie listy sú uložené u stavbyvedúceho. Uloženie materiálu na stavbe musí byť v súlade s technologickými predpismi pre skladovanie tak, aby nedošlo k poškodeniu.

Vyradené materiály musia byť uložené oddelene a označené ako nepoužiteľné. Manipulácia a preprava s materiálom musí byť vykonávaná podľa technologického predpisu, tak aby počas prepravy nedošlo k poškodeniu a bola zachovaná identifikácia výrobkov.

Manipulácia

Manipulácia s produktmi, podmienky jej prepravy, skladovanie a spracovanie sú dané príslušnými technologickými normami, technologickými pravidlami a návodmi na obsluhu. Za ich dodržiavanie zodpovedá príslušný stavbyvedúci.

WESTRON Partners s.r.o.

Skladovanie

Príslušný stavbyvedúci zodpovedá za to, že produkt je skladovaný tak:

aby nedochádzalo k zhoršeniu jeho kvality, prípadne k úplnému znehodnoteniu,
oddelené podľa druhov, pričom jednotlivé druhy sú zreteľne označené,
aby bolo zabránené jeho odcudzeniu.

Rovnaké zásady platia i pre produkty dodané zákazníkom.

Ochrana

Ochrana produktu – hotové konštrukcie alebo ich časti zahŕňa spravidla vylúčenie alebo inú úpravu prevádzky po dobu nevyhnutnú, danú technologickými pravidlami a manuálom užívania stavieb.

Podrobne sú spôsoby ochrany diela popísané v technologických pravidlách.

Pre dokonalú a podrobnú dokumentáciu slúžia všetky záznamy o priebehu jednotlivých procesov alebo ich výstupov. Riadenie týchto druhov dokumentov, t.j. ich vznik, ukladanie, ochrana, vyhľadávanie a uchovávanie vychádza z podstaty daného procesu a je podrobne rozpracované v dokumentácii. Spôsob ich uloženia musí umožniť ich opätovné vyhľadanie po dobu nevyhnutne potrebnú, ktorá sa riadi špecifickými požiadavkami daného procesu.

WESTRON Partners s.r.o.

P. č.	Názov / popis položky	Názov a popis ponúkaných výrobkov / materiálov	Výrobca / Dodávateľ	Skúšobný protokol / osvedčenie - Príloha č.
1	Tvárnice pórobetónové na MVC a maltu tenkovrstvú	Ytong Standard	Ytong	1,2
2	Prefabrikovaný preklad dĺžky 1250 mm	Preklad	Porotherm-Wienerberger	3,4
3	Prefabrikovaný preklad dĺžky 1500 mm	Preklad	Porotherm-Wienerberger	3,4
4	Prefabrikovaný preklad dĺžky 2000 mm	Preklad	Porotherm-Wienerberger	3,4
5	Vonkajší podklad stien, podkladný náter pod fasádnu omietku	UniPrimer	Baumit	5,6
6	Sklotextilná mriežka	Mriežka Vertex	Isover	7,8
7	Vnútna omietka vápenná	Vnútna omietka	Baumit	9,10
8	Zatepľovací systém, zatĺkacie kotvy	Zatĺkacia kotva	Ejot	11,12
9	Hydroizolácia-kaširovaný polyetylénový pás	Hydroizolácia	Schonox	13,14
10	Komínová zostava jednoprieduchová	Komínová zostava	Schiedel	15,16
11	Vonkajšia omietka stien a podhľadov tenkovrstvová fasádna	Vonkajšia omietka	Baumit	17,18
12	Vonkajšia omietka stien tenkovrstvá soklová	Soklová omietka	Baumit	19,20
13	Zatepľovací systém ostenia-min.riešenie	Zatepľovací systém	Baumit	21,22
14	Soklový profil	Soklový profil	Baumit	23,24
15	Parapetný profil s tkaninou	Par.profil	Likov	25,26
16	Hydroizolačná fólia 1,8-2,0 mm	Hydroizolačná fólia	Fatrafol	27,28
17	Plech poplastovaný PVC	Poplastovaný plech	Viplanyl	29,30
18	Geotextília polypropylénová PP 300	Geotextília	Geotek	31,32
20	Polystyrén EPS-tepelná izolácia	EPS	Polyform	33,34
21	Parotesná zábrana PE fólia	Par.fólia	Hasoft	35,36
22	Čerpadlo obehové Magna3 25-40	Obehové čerpadlo	Grundfos	37,38
23	Čerpadlo obehové ALPHA2 25-60 130	Čerpadlo ALPHA2	Grundfos	39,40
24	Vykurovacie teleso panelové jednoradové 600 mm/ dĺžky 400-600 mm	Vykurovacie teleso	Korado	41,42
25	Vykurovacie teleso panelové jednoradové 600 mm/ dĺžky 700-900 mm	Vykurovacie teleso	Korado	41,42
26	Vykurovacie teleso panelové jednoradové 600 mm/ dĺžky 1000-1200 mm	Vykurovacie teleso	Korado	41,42
27	Vykurovacie teleso panelové jednoradové 600 mm/ dĺžky 1400-1800 mm	Vykurovacie teleso	Korado	41,42
28	Vykurovacie teleso panelové jednoradové 900	Vykurovacie teleso	Korado	41,42

WESTRON Partners s.r.o.

	mm/ dĺžky 700-900 mm			
29	Vykurovacie teleso panelové jednoradové 900 mm/ dĺžky 1000-1200 mm	Vykurovacie teleso	Korado	41,42
30	Vykurovacie teleso panelové jednoradové 900 mm/ dĺžky 1400-1800 mm	Vykurovacie teleso	Korado	41,42
31	Lapač strešných splavenín HL660/2, DN 110/125, (6,67 l/s), vertikálny odtok	Lapač	Hutterer	43,44
32	Misa záchodová keramická závesná, rozmer 355x500x360 mm, 6 l	Záchodová misa	Jika	45,46
33	Sprchovacia vanička akrylátová štvorcová, rozmer 900x900 mm, hĺbka 30 mm	Vanička	Kolo-Geberit	47,48
34	Tvarovky pre potrubie Spiro (20 %)	Tvarovky Spiro	Spiro	49,50
35	Dverová vetracia mriežka 150/400 mm hliníková s protirámom	Vetracia mriežka	Dalap	51,52
36	Lemovanie atiky z pozinkovaného farbeného PZf plechu, na plochých strechách	Lemovanie	Siba-Planja	53,54
37	Žľaby z pozinkovaného farbeného PZf plechu, pododkvapové polkruhové	Žľaby	Siba-Plannja	53,54
38	Kotlík kónický z pozinkovaného farbeného PZf plechu, pre rúry s priemerom do 100 mm	Kotlík	Siba-Plannja	53,54
39	Koleno lisované pozink farebný K 100,, priemer 100 mm	Koleno	Siba-Plannja	53,54
40	Koleno lisované pozink farebný K 80, priemer 80 mm	Koleno	Siba-Plannja	53,54
41	Zvodové rúry z pozinkovaného farbeného PZf plechu, kruhové priemer 80 mm - k14	Zvody	Siba-Plannja	53,54
42	Umývadlo keramické, rozmer 600x450x170 mm, biela	Umývadlo	Ideal	55,56
43	Výlevka závesná keramická, rozmery 450x335x360mm	Výlevka keramická	Jika	57,58
44	Nádoba expanzná s membránou typ NG 100 l, D 480 mm, v 670 mm	Expanzná nádoba	Reflex Winkelmann	59,60
45	Zárubňa oceľová CgU 600x1970 mm	Zárubňa	Wagner	61,62
46	Zárubňa oceľová CgU 650x1970 mm	Zárubňa	Wagner	61,62
47	Zárubňa oceľová CgU 800x1970 mm	Zárubňa	Wagner	61,62
48	Zárubňa oceľová CgU 900x1970 mm	Zárubňa	Wagner	61,62
49	Parapetná doska plastová, komôrková vnútorná	Parapetná doska	Bopal	63,64
50	Plastové krytky k vnútorným parapetom plastovým, pár	Krytky	Bopal	65,66
51	Dlaždice keramické	Keramické dlaždice	Rako	67,68
52	Lišta prechodová	Prechodová lišta	Egger	69,70
53	Obkladačky keramické	Obklad keramický	Rako	71,72
54	Nátery olejové	Olejový náter	Chemolak	73,74
55	Maľby z maliarskych zmesí	Maliarska zmes	Jupol	75,76
56	Kábel 750V uložený pod omietkou CYKY 2x1,5	Kábel CyKy	Prakab	77,78
57	Kábel Cu 750V : CYKY-O 2x1,5	Kábel CyKy	Prakab	77,78

WESTRON Partners s.r.o.

58	Kábel 750V uložený pod omietkou CYKY 3x1,5	Kábel CyKy	Prakab	77,78
59	Kábel Cu 750V : CYKY-J 3x1,5	Kábel CyKy	Prakab	77,78
60	Kábel Cu 750V : CYKY-O 3x1,5	Kábel CyKy	Prakab	77,78
61	Kábel 750V uložený pod omietkou CYKY 3x2,5	Kábel CyKy	Prakab	77,78
62	Kábel Cu 750V : CYKY-J 3x2,5	Kábel CyKy	Prakab	77,78
63	Osobný, trakčný výťah bez samostatnej strojovne, nosnosť 630 kg, počet osôb 8 zdvih 7,65 m, stanice 4, šachta 1900x1900 mm, kabína 1100x1400x2000 mm a ostatné príslušenstvo – montáž a dodávka	Osobný trakčný výťah	Elvyt	79,80

2.3 Kontrolný a skúšobný plán

Obsah „Kontrolného a skúšobného plánu“ (KSP) musí zodpovedať všetkým normám a predpisom, ktoré sa vzťahujú na práce realizované na tomto diele. KSP vypracuje zhotoviteľ a predloží na schválenie objednávateľovi.

V KSP bude uvedené:

- osoba zodpovedná za vykonanie kontrolnej alebo preberacej skúšky
- spôsob vykonania skúšky
- zariadenie pre vykonanie skúšky
- predpis alebo norma podľa ktorej sa skúška vykoná
- povolené tolerancie
- spôsob zdokumentovania

Vid' príloha č.1

III. Popis opatrení zameraných na ochranu povrchových a podzemných vôd počas výstavby diela

3.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd

Ochrana pôd, povrchových a podzemných vôd a vôd z povrchového odtoku počas realizácie stavby musí spĺňať požiadavky v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov a v zmysle nadväzujúcich právnych predpisov, najmä vyhlášky č. 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd. Okrem toho sa pri realizácii stavby musia rešpektovať i rozhodnutia vydané OŠS (povolenia, súhlasy).

Z dôvodu potreby zabezpečiť ochranu pôd, povrchových a podzemných vôd a vôd z povrchového odtoku pri realizácii stavby je dodávateľ stavebných a (alebo) demolačných prác povinný:

- používať technologické postupy zamedzujúce znečisťovanie pôd, povrchových a podzemných vôd a vôd z povrchového odtoku,
- používať technologické postupy obmedzujúce používanie ŠL (napr. prípravky na báze rastlinných olejov), ak je to možné,
- zabezpečiť objednávanie ŠL (napr. odformovacie prípravky, PHM, penetračné nátery) na okamžité použitie (bez skladovania), ak je to možné

WESTRON Partners s.r.o.

- skladovať ŠL (napr. odformovacie prípravky, PHM, penetračné nátery) v nepriepustných obaloch a objektoch na to určených,
- označiť miesta skladovania, resp. používania ŠL KBÚ,
- zabezpečiť oboznámenie pracovníkov s vlastnosťami ŠL (KBÚ),
- zamedziť úniku ŠL,
- používať stavebné mechanizmy v dobrom technickom stave, aby sa zabránilo úniku RL (PHM, oleje),
- zamedziť alebo obmedziť prístup znečistených stavebných mechanizmov na verejné komunikácie, resp. zabezpečiť čistenie verejných komunikácií,
- zabezpečiť čistenie stavebných mechanizmov v objektoch na to určených (napr. holdingová spoločnosť BMTI SK, spol. s r.o. – prevádzka Podunajské Biskupice, Sučany, Zvolen alebo Geča príp. iný autorizovaný servis),
- zabezpečiť odber povrchových vôd, resp. podzemných vôd v súlade s rozhodnutím OŠS, resp. zmluvou s dodávateľom,
- zabezpečiť odvádzanie odpadových vôd v súlade s rozhodnutím OŠS, resp. zmluvou s dodávateľom (napr. odvádzanie splaškových odpadových vôd do verejnej kanalizácie na základe zmluvy so správcom verejnej kanalizácie alebo odvádzanie splaškových odpadových vôd do žump s následným odvozom na verejnú ČOV),
- zabezpečiť protipovodňové opatrenia v zmysle zákona č. 7/20010 Z. z. o ochrane pred povodňami a nadväzujúcich právnych predpisov

Havarijný plán

a) Organizačné opatrenia

Tento havarijný plán bol spracovaný pre stavenisko spoločnosti WESTRON Partners s.r.o. a je záväzný pre všetkých zamestnancov, ktorí sa na realizácii stavby podieľajú trvale alebo dočasne.

Účelom havarijného plánu je zabezpečenie rýchlej a organizovanej likvidácie havárie pri použití optimálnych metód zneškodňovania uniknutých znečisťujúcich látok.

V zmysle ustanovenia § 39 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len vodný zákon) je ten, kto pravidelne zaobchádza v rámci výrobného procesu alebo inej činnosti s tuhými znečisťujúcimi látkami v množstve väčšom ako 1 t alebo s kvapalnými znečisťujúcimi látkami v množstve väčšom ako 1 m³ alebo zaobchádza s tuhými prioritnými nebezpečnými látkami v množstve väčšom ako 0,3 t alebo s kvapalnými prioritnými nebezpečnými látkami v množstve väčšom ako 0,3 m³, povinný zostaviť plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku (ďalej len havarijný plán).

Znečisťujúcou látkou (ďalej len ZL) je akákoľvek látka, ktorá je schopná spôsobiť znečistenie (napr. motorová nafta).

Nebezpečnou látkou je látka alebo skupina látok, ktoré sú toxické, perzistentné a schopné bioakumulácie, a iné látky alebo skupiny látok, ktoré vyvolávajú rovnakú úroveň obavy ako látky, ktoré sú toxické, perzistentné a schopné bioakumulácie.

WESTRON Partners s.r.o.

Mimoriadne zhoršenie vôd alebo mimoriadne ohrozenie kvality vôd (ďalej len MZV) je náhle, nepredvídané a závažné zhoršenie alebo závažné ohrozenie kvality vôd spôsobené vypúšťaním odpadových vôd bez povolenia alebo v rozpore s ním alebo spôsobené neovládateľným únikom ZL. Pôvodcom MZV je ten, kto prevádzkoval zariadenie v čase, keď MZV vzniklo a keď sa preukázala príčinná súvislosť s jeho prevádzkovaním.

b) ohlasovanie mimoriadneho zhoršenia vôd

Hlásenie o MZV v rámci spoločnosti podáva nasledovným osobám pôvodca havárie alebo osoba, ktorá MZV zistila.

Zsolt Liptai, konateľ
(kontakty uvedené v havarijnom pláne na stavenisku)

Subdodávateľ stavebných prác, u ktorého dôjde v dôsledku jeho stavebnej činnosti k MZV je povinný postupovať v zmysle tohto Havarijného plánu a okamžite informovať vedúceho pracovníka, pre ktorého vykonáva stavebné práce.

Hlásenie o MZV v rámci spoločnosti musí byť oznámené telefonicky príslušnému vedúcemu, ktorého kontaktné údaje sú uvedené vyššie.

V prípade potreby pomoci pri MZV je možné kontaktovať nasledovné organizácie:

• hasičská služba	-	150
• záchranná služba	-	155
• polícia	-	158
• (hasičská služba, záchranná služba, polícia)	-	112

V prípade zmeny názvov vyššie uvedených organizácií alebo telefónnych čísiel bude havarijný plán aktualizovaný.

c) Spôsob zabezpečenia zneškodnenia mimoriadneho zhoršenia vôd

Spôsob zabezpečenia zneškodnenia MZV:

- vytvorenie havarijnej skupiny
- odstránenie príčin MZV (napr. zamedzenie úniku motorovej nafty z poškodenej nádrže)
- vykonanie technických opatrení na zamedzenie znečisťujúcich následkov MZV (napr. použitie absorpčných materiálov na zamedzenie úniku motorovej nafty na odkrytý terén alebo do vodného toku)

WESTRON Partners s.r.o.

- nahlásenie MZV SIŽP a SVP alebo správcovi kanalizácie
- spracovanie správy o vzniku a šetrení havárie
- likvidácia uniknutých ZL (napr. vykopanie zeminy kontaminovanej unikajúcou motorovou naftou a zabezpečenie jej odvozu oprávnenou firmou)
- monitorovanie kvality vodného toku alebo podzemnej vody v prípade úniku ZL do pôdy (napr. zabezpečenie rozborov kvality vody v mieste kontaminácie vodného toku a v smere prúdenia vodného toku v ukazovateli NEL)
- uvedenie kontaminovaného miesta do pôvodného stavu

d) Pomôcky, náradie a technika:

- havarijná súprava
(20 x rohože, 4 x rukávy, 1 x sypký sorbent POWERSORB – U, 1 x dekontaminačný prípravok – BAKTOROL, 1 x lopatka, 1 x metlička, 1 x rukavice, 1 x okuliare, 1 x 120 l kontajner na odpad, 3 x plastové vrece na odpad) alebo
- zásahová taška
(20 x rohože, 3 x rukávy, 1 x havarijný tmel, 1x rukavice, 2 x plastové vrece na odpad) alebo
- absorpčný materiál (napr. vapex, perlit a pod.) - 2 vrecia
- plastové vrecia - 4 ks
- oceľový alebo plastový sud na zachytenie ZL - 1 ks
- krompáč, lopata (1 dierovaná) - 1 + 1 ks
- vedro - 1 ks
- gumené rukavice - 2 páry
- gumené čižmy - 2 páry
- stavebný mechanizmus (napr. kolesový nakladač).

e) Obsah školenia zamestnancov zaradených do činnosti pri zneškodňovaní MZV:

- správne zaobchádzanie so ZL
- opatrenia na zamedzenie úniku ZL a opatrenia na zabránenie vzniku znečisťujúcich následkov alebo ich zmiernenie
- použitie techniky, pomôcok a náradia pri zneškodňovaní MZV
- dodržiavanie právnych predpisov v oblasti ochrany životného prostredia
- dodržiavanie právnych predpisov v oblasti ochrany pred požiarmi
- dodržiavanie právnych predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

f) Znaký mimoriadneho zhoršenia vôd

Znaký MZV v dôsledku úniku ZL (ropných látok - ďalej len RL):

- zafarbenie alebo zápach vody,
- tukový povlak, vytváranie peny,
- výskyt uhynutých rýb na hladine vody,
- alebo výskyt ZL látok v prostredí súvisiacom s povrchovou vodou alebo podzemnou vodou.

g) Charakteristika znečisťujúcich látok

WESTRON Partners s.r.o.

Ropné látky - RL (motorová nafta, benzín, hydraulické, motorové, prevodové a mazacie oleje, odformovacie oleje, penetračné nátery, asfaltolak) tvoria s vodou disperznú sústavu zloženú z dvoch vzájomne nemiešateľných kvapalín rozdielnej polarít. Vyznačujú sa nižšou objemovou hmotnosťou ako voda, a preto pri úniku do povrchových alebo podzemných vôd vytvárajú na povrchu hladiny film. Tým zabraňujú výmene kyslíka a ostatných plynov medzi vodným prostredím a ovzduším, čo má negatívny vplyv na dýchanie organizmov žijúcich vo vode. Pri vniknutí RL do povrchových alebo podzemných vôd sa zvyšuje hodnota NEL (nepolárne extrahovateľné látky). Voda je zakalená, pri vyšších koncentráciách nepriehľadná.

RL patria medzi uhl'ovodíky, ktoré sú najjednoduchšími organickými látkami. Ich základný účinok je narkotický. Vzrastá so zvyšovaním molekulovej hmotnosti. Veľmi nepriaznivá vlastnosť z hľadiska ochrany zdravia je ich vysoká rozpustnosť v tukoch (lipofilný charakter), takže prenikajú do tela ľahko nielen dýchacími cestami, ale aj priamym stykom so sliznicou a pokožkou v koncentráciách, ktoré často vyvolávajú príznaky otravy. Za všeobecný účinok uhl'ovodíkov možno považovať poškodenie parenchymatóznych a iných orgánov (hlavne pečeň, obličky, srdcový sval, cievy). Z hľadiska ochrany zdravia človeka môžu byť RL nebezpečné pri opakovanej a dlhodobej expozícii. Hlavné príznaky intoxikácie možno pozorovať na respiračnom trakte, sliznici a koži. Pri dlhodobom a opakovanom kontakte môžu dráždiť pokožku. Pri priamom kontakte s očami ich môžu dráždiť.

Pokyny pre vyšetrenie:

- pri zasiahnutí oka – vymyť prúdom čistej vlažnej vody a vyhľadať odbornú lekársku pomoc,
- pri zasiahnutí pokožky – odstrániť znečistený odev, prilepené časti odevu nestrhávať, pokožku umyť teplou vodou a mydlom a ošetriť reparačným krémom,
- pri inhalačnej otrave – postihnutého okamžite vyvieť na čerstvý vzduch a udržiavať ho v teple, pri zástave dýchania poskytnúť umelé dýchanie, ihneď zabezpečiť odbornú lekársku prvú pomoc,
- po požití – vypláchnuť ústa čistou vodou, nesnažiť sa o vyvolanie zvracania a v prípade, že postihnutý vracia dbať, aby nevdychoval zvratky (poloha hlavou na boku), nepodávať piť (hlavne mlieko a alkohol) ani jesť a rýchlo vyhľadať lekársku pomoc.

Prítomnosť RL vo vode spôsobuje úhyn vodného rastlínstva i živočíšstva, pretože vrstva RL na hladine vody zabraňuje výmene kyslíka a ostatných plynov medzi vodným prostredím a ovzduším, čo má negatívny vplyv na ich dýchanie. Prítomnosť RL vo vode narušuje prirodzený biochemický a biologický cyklus, čím znižuje samočistiacu schopnosť vody. Pri hrubšej vrstve RL na hladine vody dochádza k úhynu vtáctva a iného živočíšstva viazaného na vodu. Kontaminácia pôdy RL narušuje biologické procesy v pôde s možnosťou ohrozenia až sekundárneho znečistenia podzemných vôd.

h) Informácie o spôsobe zneškodňovania znečisťujúcich látok

V prípade úniku ZL je v prvom rade potrebné zabrániť ich vniknutiu do dažďovej kanalizácie a na nespvenenú plochu (odkrytý terén).

V prípade úniku ZL na spevnenú plochu sa zasiahnutá plocha posype absorpčným materiálom (napr. vapex, perlit...) a po nasiaknutí sa pomocou lopaty a metly pozbiera do pripravenej nádoby. S nasiaknutým absorpčným materiálom, ako aj kontaminovanou zeminou sa zaobchádza ako s nebezpečným odpadom, ktorý sa odovzdáva zmluvne zabezpečenej firme DETOX s.r.o. (tel.: 048/4161646).

WESTRON Partners s.r.o.

V prípade úniku RL do povrchových vôd sa tieto zachytávajú prehradením povrchu vodného toku v smere prúdenia vody pomocou norných stien (napr. absorpčné hady, príp. fošne). Následne sa na hladinu vody aplikuje absorpčný materiál (napr. vapex, perlit a pod.), ktorý sa po nasiaknutí zbiera do pripravených nádob. Tento postup sa opakuje, až dokiaľ sa na hladine vody nepozorujú žiadne RL. S odčerpanými alebo pozbieranými RL a s nasiaknutým absorpčným materiálom sa manipuluje ako s nebezpečným odpadom (napr. kat. č. 13 08 02 - iné emulzie, resp. 15 02 02 - absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami), ktorý sa odovzdáva firme, oprávnenej nakladať s nebezpečnými odpadmi (napr. DETOX s.r.o., tel.: 048/4161646).

V prípade menšieho úniku RL do pôdy (znečistenie manipulačnej plochy, odstavných plôch automobilov a stavebných mechanizmov) sa kontaminovaná zemina vykope. S kontaminovanou zeminou sa manipuluje ako s nebezpečným odpadom (napr. kat. č. 17 05 05 - výkopová zemina obsahujúca nebezpečné látky), ktorý sa odovzdáva firme, oprávnenej nakladať s nebezpečnými odpadmi (napr. DETOX s.r.o., tel.: 048/4161646). Na ďalšiu dekontamináciu miesta znečisteného RL sa používajú dekontaminačné prípravky. Pri biodegradácii sa RL odstraňujú prostredníctvom olejofilných mikroorganizmov alebo bioenzymatických prípravkov. Tieto metódy sú založené na schopnosti niektorých mikroorganizmov využívať RL ako zdroj energie, a tým spôsobovať ich deštrukciu – odbúravanie z miesta znečisteného RL až na oxid uhličitý a vodu, ktoré sú pre životné prostredie neškodné.

V prípade väčšieho úniku RL do pôdy a podzemných vôd sa postihnutá lokalita sanuje prostredníctvom umelo navrtnaných studní, čerpacích vrtov, z ktorých sa čerpá voda, až dokiaľ sa v okolí vrtu nevytvorí hydraulická depresia, ktorá umožní stečenie RL, vytvárajúcich na hladine podzemnej vody voľnú fázu, do vrtu. Z neho je potom možné RL priamo čerpať pomocou špeciálneho čerpadla alebo tubusu. Technológia ďalšieho čistenia je založená na princípe gravitačných odlučovačov a tlakových filtrov.

Na dekontamináciu podzemných vôd a pôdy sa používajú aj metódy ventingu (kontaminovaný pôdny vzduch sa sanuje pomocou filtračnej jednotky alebo katalytickej spaľovne) a stripovania (voda kontaminovaná chlórovanými a odvetratelnými ropnými uhl'ovodíkmi je čerpaná do vhodne zostavenej kolóny, v ktorej kontaminant prechádza do vzdušiny a je sorbovaný na filter, filter s náplňou aktívneho uhlia sa desorbuje po nasýtení sorpčnej aktivity parou).

V prípade väčšieho úniku RL do pôdy a podzemných vôd sa môže kontaktovať napr. firma DETOX s.r.o., tel.: 0905/323323.

Vzhľadom na to, že plocha pod technológiou obal'ovne je spevnená a množstvo ZL používaných pri výrobe asfaltových zmesí a údržbe technologických zariadení zvyčajne nepresahuje 1 m³, väčší únik ZL do pôdy a podzemných vôd sa nepredpokladá.

i) Opis skladovania a zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami

Všetky ZL používané na stavenisku sa nakupujú v takých množstvách, aby boli ihneď spotrebované. V prípade, že ZL zostanú nespotrebované, umiestnia sa do uzamykateľného skladového objektu zariadenia staveniska, ktoré má nepriepustnú podlahu, príp. je vybavené záchytnou havarijnou vaňou. Zo všetkými ZL sa zaobchádza tak, aby nedošlo k ich úniku na nespevnenú plochu, resp. odkrytý terén.

WESTRON Partners s.r.o.

Všetky stavebné mechanizmy sú parkované na spevnených plochách. Tankovanie sa vykonáva, v čo možno najväčšej miere, na čerpacích staniciach v okolí staveniska.

V prípade potreby sa motorová nafta a benzín skladujú v kanistroch.

j) Dočasné uskladnenie a zneškodnenie pozbieraných znečisťujúcich látok

Pozbierané ZL, nasýtený sorpčný materiál alebo kontaminovaná zemina budú v prípade väčšieho množstva priamo odvezené niektorou z firiem, ktoré sa podieľali na zneškodňovaní MZV. V prípade menšieho množstva budú tieto látky dočasne uskladnené v plastových, príp. oceľových sudoch alebo v plastových vreciach uložených v skladových objektoch prevádzky (kryté záchytné havarijné vane s kapacitou dvoch 200 l sudov). Ich zneškodnenie sa zabezpečí prostredníctvom firmy oprávnenej nakladať s nebezpečnými odpadmi (napr. DETOX s.r.o., tel.: 048/4161646).

IV. Zásady na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

4.1 Všeobecné zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Všeobecné zásady na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci musia spĺňať požiadavky v zmysle nariadenia č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

Cieľom vypracovania plánu BOZP je splnenie § 18 ods. 4 Zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ktorý predpisuje stavebníkovi dodržiavať podmienky na zaistenie BOZP pri príprave projektu stavby a uskutočňovaní stavby v rozsahu ustanovenom v osobitnom predpise, t. j. Nariadení vlády SR č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko

Plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je vypracovaný na uvedenú konkrétnu stavbu na základe projektu stavby a podľa charakteristiky prác, ktoré sa na stavbe budú realizovať.

Plán BOZP je rozčlenený na oblasť prevencie, všeobecné záväzné pravidlá na stavenisko, pracovisko a záväzné pravidlá na kontrolnú činnosť v oblasti BOZP.

Oblasť prevencie je zameraná na hodnotenie a odstraňovanie nebezpečenstiev a rizík, zohľadňovanie ľudských možností a schopností pri činnostiach s realizáciou projektu a na oblasť vzdelávania a výcviku v oblasti BOZP.

Všeobecné záväzné pravidlá ustanovujú požiadavky na dodržiavanie zásad BOZP v celom komplexe staveniska a súvisiacich činností, ako aj pri montáži strojnotechnologických zariadení.

Subdodávateľia vykonávajúci činnosti pod generálnym dodávateľom stavebných prác musia mať na tieto činnosti odbornosť – kvalifikáciu, zdravotnú spôsobilosť, musia byť oboznámení

WESTRON Partners s.r.o.

z predpisov BOZP a vybavení OOPP a pod. Táto povinnosť bude zakotvená v jednotlivých zmluvách.

Činnosti, ktoré majú vplyv na bezpečnosť a kvalitu, môžu vykonávať len pracovníci, ktorí majú príslušné vzdelanie, skúsenosti, odbornú kvalifikáciu a oprávnenia na vykonávanie tejto činnosti.

Cieľom vypracovania plánu BOZP je, aby sa počas celého obdobia montáže strojnotechnologických zariadení v jednotlivých objektoch (podľa skladby objektov) dosiahla bezpečná realizácia montážnych prác a činností s minimalizáciou nasledovných aspektov:

- bez pracovných úrazov,
- minimalizácia časových strát v dôsledku úrazov,
- žiadne havárie a spôsobené škody na zariadení,
- žiadne škody na životnom prostredí.

Dodávateľ stavebných a demolačných prác je povinný:

- dodržiavať vopred stanovené požiadavky investora v oblasti OŽP,
  - dodržiavať právne predpisy v oblasti OŽP,
  - dodržiavať podmienky rozhodnutí OŠS (povolenia, súhlasy),
  - oboznámiť pracovníkov s problematikou OŽP,
  - kontrolovať dodržiavanie vyššie uvedených pravidiel a činnosti subdodávateľa v oblasti OŽP.
- Zodpovednosť za dodržiavanie vyššie uvedených pravidiel pri realizácii stavby má zodpovedný stavbyvedúci.
- Kontrola dodržiavania vyššie uvedených pravidiel pri realizácii stavby môže byť vykonaná CEM v rámci interného auditu v zmysle normy ISO 14001.

Opatrenia environmentálneho manažérstva sú neoddeliteľnou súčasťou stavebnej dokumentácie a sú povinní sa nimi riadiť všetci pracovníci. Súčasťou stavebnej dokumentácie sú okrem Opatrení environmentálneho manažérstva i ELO, SLNO, ILNO, KBÚ a záznamy o zistených nedostatkoch a prijatých opatreniach.

Plán a poloha staveniska a prístupové komunikácie

Stavebná doprava bude prebiehať len na stanovených dopravných komunikáciách. Príjazdové komunikácie na stavenisko a k jednotlivým častiam stavby musia byť trvalo prejazdné pre záchranné, hasičské, policajné a iné pomocné vozidlá. **Príjazdová komunikácia** nesmie byť zužovaná. **Vjazd na stavenisko a výjazd zo staveniska** je možné len cez označené vjazdy. **Nepovolený vstup** do prevádzkových priestorov a použitie iných možností je zakázané. Od podzhotoviteľov sa požaduje, aby si zistili všetky obmedzenia na verejných komunikáciách s tým, aby mali bezpečný prístup na stavenisko vzhľadom na dodávky svojich materiálov, zariadení, pracovníkov a pod.

Podzhotovitelia môžu používať komunikácie na stavenisku pre účely prístupu na svoje pracovisko a prevoz materiálu, zariadenia a pracovníkov. Prevádzka na príjazdových komunikáciách a na stavebných cestách nesmie byť stavebnými alebo montážnymi prácami obmedzovaná. Podzhotovitelia sú zodpovední za akékoľvek poškodenie, ktoré by vzniklo v priestoroch staveniska, pracoviska zlou manipuláciou, skladovaním materiálov a pod. Tieto idú na jeho vlastné náklady alebo zaplatí všetky výlohy a poplatky s tým spojené. Prístupová cesta sa musí udržiavať čistá a prípadné poškodenie je treba ihneď nahlásiť vedeniu stavby;

WESTRON Partners s.r.o.

poškodenie sa musí ihneď odstrániť. Podzhotovitelia sú povinní prekonzultovať a odsúhlasiť s generálnym dodávateľom ..... vhodnosť a pevnosť ciest alebo typy dopravných prostriedkov, ktoré chcú podzhotovitelia, ako aj ich pracovníci používať. Prípadné uzavretie alebo obmedzenie príjazdu ku stavenisku sa musí včas prejednať s vedením stavby (dodávateľom).

Pohyb pracovníkov, dopravných prostriedkov, zariadenia a materiálu sa môže uskutočňovať len po vyhradených a odsúhlasených komunikáciách, spevnených plochách.

Priestory a objekty pre sociálne a hygienické zariadenia

Pracoviská budú jednoznačne a zreteľne vyznačené a opatrené bezpečnostnými značkami BOZP (Stavenisko - nepovolaným vstup zakázaný a pod.). Sklady, lešenia a pod. musia byť označené logom firmy.

Oplotenie staveniska musí mať uzamykateľné vstupy a výstupy.

V každom objekte musia byť inštalované:

- požiaro - poplachové smernice a požiarnej evakuačný plán,
- hasiace prístroje (v predpísanom počte a druhoch),
- označenie miest, kde je povolené fajčiť.

Denne pred odchodom z pracoviska musí každý vedúci skontrolovať zariadenie staveniska, pracoviska, za ktoré zodpovedá.

Rovnako musí zaistiť:

- vypnutie všetkých elektrických zariadení a svietidiel, s výnimkou chladničiek a nočného osvetlenia (na vizuálnu kontrolu miestnosti cez okno počas nočnej obhliadky stavby),
- odstránenie všetkého horľavého odpadu z odpadkových nádob, podláh, stolov a ďalších miest,
- uzatvorenie všetkých okien a uzamknutie všetkých dverí.

V priestore zariadenia staveniska nie je dovolené hromadenie odpadkov, zaolejovaných handier, horľavých materiálov a ďalších požiarne nebezpečných látok. Tieto látky musia byť zhromaždené do nádob (kontajnerov) a odvezené na špeciálnu skládku. Za dodržiavanie tohto predpisu ručí dodávateľ.

Elektrické spotrebiče podliehajú prehliadkam a revíziám v režime podľa STN 33 1600.

Hygienické požiadavky

Záchody, umývárne a pitná voda musia byť zaistené pre všetkých pracovníkov na pracovisku v súlade s Prílohou k Nariadeniu vlády SR č. 396/2006 Z. z.

Sklad technických plynov (kyslík, acetylén)

Sklad technických plynov musí byť zriadený v zmysle **STN 07 8304 - Kovové tlakové nádoby na dopravu plynov**, hlavne časť IV. - Skladovanie a ďalej **STN 05 0610 - Zváranie**. Skladové bunky musia zaisťovať dôkladné prirodzené prevetrávanie (pletivá, výplň dverí, prieduchy pod stropom po obvode skladu a pod.). Taktiež musia byť zohľadnené požiadavky z hľadiska označenia v zmysle Vyhlášky MV SR č. 124/2000 Z. z.

Fľaše na kyslík a acetylén sa skladujú samostatne, musia byť zabezpečené proti prevrhnutiu, plné a prázdne fľaše vždy v oddelených priestoroch s označením "Plné fľaše" a "Prázdne fľaše". Na dverách skladu musí byť vyvesená tabuľka s údajmi o druhu plynu a najväčším

WESTRON Partners s.r.o.

počtom skladovaných fliaš, značka "Nebezpečenstvo výbuchu" a značka "Zákaz vstupu nepovolaným osobám".

V sklade a vo vzdialenosti do 10 m je zakázané ukladať akékoľvek horľavé látky a vykonávať práce s otvoreným ohňom bez povolenia.

Príručný sklad farieb

Slúži na uloženie a manipuláciu s pohotovostnými zásobami náterových hmôt, ktoré sú horľavými kvapalinami v zmysle STN 65 0201. Sklad musí byť zriadený v zmysle ustanovení STN 65 0201 (Horľavé kvapaliny, Prevádzkové sklady). Sklad musí mať dostatočné prirodzené vetranie.

Maximálna kapacita príručného skladu môže mať 7 m³ horľavých kvapalín všetkých tried nebezpečnosti celkom, v obaloch, kontajneroch a nádržiach.

Pravidlá prevádzkovania takéhoto skladu sú upravené STN 67 0811 - Skladovanie náterových hmôt.

Sklad musí byť vybavený:

- spádovou vodotesnou záchytnou jamou,
- kovovou nádobou s dobre tesniacim vekom - na ukladanie handier a iného odpadu nasiaknutého olejovými hmotami a pod. (nutné najmenej raz denne likvidovať),
- hasiacim prístrojom,
- výstražnými nápismi "Nehasiť vodou", "Fajčenie zakázané" a "Zákaz práce s otvoreným ohňom".

Zoznam kľúčových pracovníkov na stavenisku, pracovisku

Zhotoviteľ **musí písomne menovať** v otázkach bezpečnosti oprávnené osoby a ich telefónne spojenia, (ako aj ďalšie údaje) na tabuli so základnými údajmi o stavbe. Ide o šéfmontéra, stavebný dozor a koordinátora bezpečnosti, s ktorými môžu zodpovední pracovníci investora komunikovať.

Vozidlá a doprava - stavebné stroje a zariadenia

- Všetky ustanovenia o pravidlách dopravy a dopravnom značení musia byť dodržiavané bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú v tomto pláne uvedené.
- Pri pešej chôdzi po vozovke sa chodí po ľavej strane.
- Prísny zákaz fajčenia na pracovisku mimo vyhradených priestorov sa vzťahuje aj na kabíny automobilov a strojov.
- Nie je prípustná preprava bremena zaveseného na lane, ktoré umožňuje voľné kývanie zo strany na stranu.
- Vlečenie alebo šmýkanie materiálu alebo predmetu po teréne a po cestách je zakázané.
- Pred premiestňovaním vysokých strojov, zariadení alebo nákladu musia byť skontrolované prejazdne výšky na komunikáciách.
- Pri preprave ťažkých alebo objemných nákladov treba vykonať všetky potrebné bezpečnostné opatrenia, najmä zohľadniť zúženie komunikácie, zníženie prejazdu, kríženie elektrického vedenia, únosnosť komunikácie a pod.
- Preprava osôb nákladnými vozidlami mimo kabíny nie je povolená.

WESTRON Partners s.r.o.

- Mobilné pracovné prostriedky ako nákladné automobily, žeriavy a pod. nesmú byť ponechané za chodu motoru bez obsluhy.

Bezpečnostné porady - inšpekcie, vzdelávanie pracovníkov na pracovisku

Začať s výkonom pracovnej činnosti a pohybovať sa na stavenisku, pracovisku môžu zamestnanci a pracovníci až po absolvovaní vstupného vzdelávania.

Vzdelávanie zabezpečuje príslušný zodpovedný zamestnanec hlavného zhotoviteľa (napr. stavbyvedúci, resp. jeho zástupca a pod.) a zodpovední pracovníci jednotlivých podzhotoviteľov pre svojich zamestnancov.

Vzdelávanie slúži na oboznámenie všetkých pracovníkov na stavbe s pravidlami projektu "Plán BOZP" a ďalšími bezpečnostnými predpismi podľa pracovnej náplne jednotlivých pracovníkov.

Pri vstupnom vzdelávaní treba klásť dôraz na pravidlá nakladania s nebezpečnými látkami a odpadmi vznikajúcimi na pracovisku.

Predmetom vzdelávania je v potrebnom rozsahu oboznámiť sa s nasledujúcou problematikou:

- s projektom stavby,
- zásadami BOZP, ochranou ŽP a PO,
- vyskytujúcimi sa rizikami,
- ohlasovaním rizík a ostatnými ohrozeniami,
- základnými povinnými osobnými ochrannými pracovnými pomôckami a ich účelom,
- pravidlami správania sa a osobnej bezpečnosti na stavenisku,
- triedením odpadov na pracovisku, ich ukladaním v konkrétnych podmienkach stavby,
- manipuláciou s odpadmi a dovoľenými spôsobmi ich likvidácie v podmienkach stavby,
- podmienkami na prácu s látkami zdraviu škodlivými,
- postupmi pri práci v blízkosti elektrického zariadenia a na elektrických zariadeniach.

O vykonanom vzdelávaní sa vyhotoví zápis, ktorý je spolu s podpísanými prezenčnými listinami archivovaný na stavbe.

Špeciálne vzdelávanie a kurzy

Špeciálne vzdelávanie a kurzy sa vykonávajú pri mimoriadnych prácach a prácach so zvýšeným nebezpečenstvom, ktorými sú:

- práce, ktoré nie sú bežnou činnosťou zamestnancov a vyžadujú zvláštne opatrenie BOZP,
- práce v podmienkach pracoviska so zvýšeným nebezpečenstvom.

Vzdelávanie (inštruktáž) sa vykonáva pred začatím prác.

Požiadavky na odbornú kvalifikáciu obsluhy a servisu vyhradených technických zariadení, obsluhu špeciálnych zariadení a ďalších profesií, ktorých vykonávanie je spojené so **zvýšeným rizikom úrazu**, akými sú napr.:

- žeriavníci, elektromechanici,
- revízní technici elektro, tlakových nádob, zdvíhacích zariadení, plynových zariadení
- zváranie elektrickým oblúkom a plameňom,
- práce na drevoobrábacích strojoch,

WESTRON Partners s.r.o.

- údržbárske práce,
  - práce viazačov,
  - obsluha vysokozdvížných vozíkov,
  - obsluha nastreľovacích zariadení,
  - montáž lešení,
  - práce s motorovými píľami,
  - obsluha stavebných a iných špeciálnych zariadení,
  - práce s použitím horolezeckej techniky,
  - práce s použitím bezpečnostného pásu alebo postroja.
- sú upravené vyhláškami a normami.**

Na získanie uvedeného kvalifikačného oprávnenia (preukazu, osvedčenia) je nevyhnutné absolvovať osobitné vzdelávanie alebo kurz.

Na udržanie kvalifikácie je potrebné periodické pravidelné oboznamovanie a overovanie vedomostí. **Lehoty a ďalšie podrobnosti riešia príslušné vyhlášky a normy.**

Pri práci je nevyhnutné ustavične mať pri sebe preukaz o kvalifikácii.

Kontroly dodržiavania "Plánu BOZP"

Neformálna kontrola sa vykonáva nepretržite. Vykonávajú ju všetci členovia vedenia stavby ako súčasť pracovnej náplne a starostlivosti o odstránenia nedostatkov.

Všetci predstavitelia stavby zo strany hlavného zhotoviteľa, stavebného dozoru alebo koordinátora bezpečnosti sú oprávnení zastaviť akékoľvek práce, pokiaľ sú bezprostredne ohrození zamestnanci, či pracovníci alebo zariadenie na stavbe.

O nedostatkoch, ktoré nevytvárajú bezprostredné ohrozenie, **je informovaný** príslušný vedúci pracovník podzhotoviteľa, aby mohol zabezpečiť nápravné opatrenia.

Výsledky kontrol sa prerokúvajú v pravidelných týždenných poradách so zhotoviteľom a jeho podzhotoviteľmi. **Dodávateľ je povinný** zaistiť účasť vedúcich pracovníkov stavby, vedúcich montáže, resp. svojich odborníkov na bezpečnostné práce na pracovných poradách, prehliadkach a koordinácii stavby.

Denné obchôdzky

Vykonáva ich stavbyvedúci osobne (alebo ním poverený zástupca) s dôrazom na pracoviská so zvýšeným nebezpečenstvom úrazov a havárií, práce s otvoreným ohňom v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu a pod.

Týždenné kontroly (audity)

Obchôdzky stavby organizuje koordinátor bezpečnosti. Vykonávajú sa pravidelne. Na obchôdzkach sa zúčastňuje koordinátor bezpečnosti, stavbyvedúci alebo jeho zástupca a poverený pracovník podzhotoviteľa pre BOZP, ak má na pracovisku trvalo viac ako 20 pracovníkov.

Z kontrol sa vykonávajú zápisy do stavebného denníku s uvedením konkrétnych nedostatkov, termínom odstránenia a zodpovednej osoby za ich odstránenie. Zápisy sa prerokúvajú na poradách vedenia stavby.

WESTRON Partners s.r.o.

Za neodstránenie zistených nedostatkov a porušenie zásad do termínu ich odstránenia môžu byť navrhnuté postihy.

Stavbyvedúci

Zodpovedá za komplexnú problematiku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ŽP a OPP na pracovisku, a to najmä:

- uplatňovanie programu zaistenia BOZP, ŽP a OPP na pracovisku, najmä za dodržiavanie "Plánu BOZP", za dodržiavanie technologických a pracovných postupov, plnenie všetkých zákonných požiadaviek o BOZP, a to predovšetkým v zmysle ustanovenia Zákonníka práce, Zákona č.124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, Nar. vlády 392/2006 Z. z. **o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov**
- za vyšetrovanie a ohlasovanie pracovných úrazov a prijíma nápravné opatrenia,
- dodržiavanie právnych ustanovení a interných predpisov o OPP na danom teritóriu,
- prerokúvanie problematiky z "Plánu BOZP":
  - na poradách vedenia stavby,
  - na kontrolných poradách so zhotoviteľmi a podzhotoviteľmi,
- aby každý zhotoviteľ a podzhotoviteľ, ktorý bude mať na stavbe viac ako 50 pracovníkov menovite ustanovil svojho zástupcu pre BOZP,
- formou denných obchôdzok vykonáva priamy denný dozor nad uplatňovaním pravidiel BOZP a OPP na pracovisku,
- schvaľuje vyhodnotenie vykonaných kontrol a inšpekcií BOZP a zodpovedá, aby zistené nedostatky boli čo najrýchlejšie odstránené,

Stavbyvedúci je povinný umožniť orgánom štátneho stavebného dohľadu a nimi prizvaným znalcom vstupovať na stavenisko a do stavby, nazerať do jej dokumentácie a utvárať predpoklady pre výkon dohľadu.

Ďalej je povinný bezodkladne ohlásiť stavebnému úradu závady na stavbe, ktoré ohrozujú jej bezpečnosť, životy či zdravie osôb alebo môžu spôsobiť značné národohospodárske škody.

Zástupca stavbyvedúceho alebo osoba poverená zastupovaním

Zástupca stavbyvedúceho musí byť určený zápisom v montážnom denníku prvý deň začatia prác na pracovisku.

K tejto funkcii patrí priama kontrola pracovníkov a výber aktuálnych postupov a metód montáže. Preto zodpovedá za to, že pracovné náradie, stroje a zariadenia, ktoré potrebujú pracovníci k práci, sú v zodpovedajúcom zhotovení, udržiavané v bezpečnom stave a metódy a postupy výstavby sú v súlade so smernicami a predpismi BOZP a OPP.

Ďalej zodpovedá:

- za to, že pracovníci dbajú na dodržiavanie BOZP, OPP a ochranu ŽP a dodržiavajú odborné rady a pokyny koordinátora bezpečnosti a BTS,
- za vydávanie písomného povolenia na práce so zvýšeným nebezpečenstvom podzhotoviteľom pre aktivity na vyčlenených stanovištiach (po odsúhlasení podmienok koordinátorom bezpečnosti a technikom PO),

WESTRON Partners s.r.o.

- za dennú evidenciu osôb prítomných na pracovisku (podľa jednotlivých zhotoviteľov a podzhotoviteľov).

Bezpečnostno - technická služba

Kontroluje realizáciu plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavbe.

Úlohy bezpečnostnotechnickej služby vykonáva autorizovaný bezpečnostný technik a podľa potreby aj iný odborník na prevenciu a ochranu v špecifickej oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (technik OPP).

Základné povinnosti

- Uplatňuje ustanovenia § 6 ods. 2 Nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z. z.
- Uplatňuje všeobecné zásady BOZP

Podzhotovitelia (subdodávatelia)

Každý podzhotoviteľ je plne zodpovedný za činnosť svojich zamestnancov. Musí prísne dodržiavať všetky pravidlá BOZP, OPP a ochrany ŽP. Podzhotoviteľa nemôže nič zbaviť tejto zodpovednosti, či záväzku.

Základné povinnosti:

- Plán BOZP je neoddeliteľnou súčasťou dokumentácie a musí sa v plnej miere dodržiavať. Podzhotoviteľ je plne zodpovedný za rešpektovanie stanovených pravidiel a postupov v oblasti BOZP, ŽP a OPP. Akékoľvek výnimky musia byť najskôr odsúhlasené stavbyvedúcim a koordinátorom bezpečnosti.
- Organizáciou BOZP u podzhotoviteľov je poverený zodpovedný vedúci alebo ním poverená osoba s potrebnými kvalifikačnými predpokladmi.
- Zástupcovia podzhotoviteľov sa zúčastňujú porád vedenia na stavbe a bezpečnostných obchôdzok pracoviska.
- Podzhotovitelia zodpovedajú za odloženie všetkého odpadu z pracoviska, ktorý vznikol v súčinnosti s ich činnosťou.
- Podzhotovitelia zodpovedajú za oboznámenie svojich pracovníkov s ustanoveniami "Plánu BOZP". Rovnako zodpovedajú aj za jeho dodržiavanie.
- Za porušovanie pravidiel BOZP, OPP a ŽP môžu byť zo strany generálneho dodávateľa vyvodzované dôsledky voči podzhotoviteľovi,
- Dokumentáciu BOZP pre stavbu vedie každý podzhotoviteľ v Denníku BOZP a OPP.

Podzhotovitelia vedú evidenciu o:

- vydaných písomných povoleniach na prácu a prácu s otvoreným ohňom,
- vykonaných vzdelávaníach a odbornej príprave OPP,
- záznamoch o zistených nedostatkoch BOZP a prijatých opatreniach,
- zhodnotení rizík pri stavebných prácach,
- bezpečnostných inštrukciách (pokynoch),
- oprávnení zväračov, vrátane evidenčného čísla preukazov,
- pracovníkoch vyškolených na výkon protipožiarnych asistenčných hliadok a
- dokladoch o ich odbornej príprave,
- záznamoch o vykonaných vzdelávaníach a inštrukciách BOZP,
- dokladoch o revíziách a odborných prehliadkach používaných elektrických
- náradí, spotrebičov, zariadení a káblov,
- zamestnancoch spôsobilých poskytnúť prvú pomoc,

WESTRON Partners s.r.o.

- dokladoch o odborných prehliadkach a skúškach ostatných technických zariadení,
d ďalej vedú :
- prevádzkové denníky stavebných strojov a zariadení,
- identifikačné listy nebezpečného odpadu vzniknutého na pracovisku,

Majstri a vedúci pracovných čiat

Majstri a vedúci pracovných čiat sú zodpovední za prenášanie informácií v oblastiach BOZP a OPP, ako aj za priamy dohľad nad dodržiavaním pravidiel BOZP a OPP svojej čaty (pracovníkov).

Zodpovedajú svojmu priamemu nadriadenému, stavbyvedúcemu za znalosti svojich podriadených pracovníkov a praktické dodržiavanie pravidiel BOZP a OPP.

Majstri musia byť preukázateľne oboznámení a poznať "Plán BOZP" a musia byť schopní zaistiť dodržiavanie pravidiel a štandardov BOZP a OPP.

Zamestnanci

Zamestnanci musia dodržiavať bezpečné pracovné postupy. Sú povinní informovať príslušného priameho nadriadeného alebo stavbyvedúceho o nebezpečných podmienkach, postupoch a správaní v ich pracovných priestoroch.

b) Všeobecné zásady na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Všeobecné zásady na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci musia spĺňať požiadavky v zmysle nariadenia č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.

4.2 Práce vo výškach a nad voľnou hĺbkou

Základné ustanovenie

Za prácu vo výške a nad voľnou hĺbkou sa považuje práca a pohyb pracovníka, pri ktorom je ohrozený pádom z výšky, do hĺbky, prepadnutím, alebo zosunutím. Pri tejto činnosti sa musí pracovník chrániť proti pádu.

Zabezpečenie proti pádu

Ochrana pracovníkov proti pádu sa musí vykonať kolektívnym, alebo osobným zabezpečením nezávisle od výšky na všetkých pracoviskách a komunikáciách nad vodou alebo inými látkami, kde hrozí nebezpečenstvo poškodenia zdravia, a do výšky 1,5 m na všetkých ostatných pracoviskách a komunikáciách, ak táto vyhláška neurčuje inak.

Ochrana proti pádu od výšky 1,5 m sa nevyžaduje, ak:

pracovisko alebo komunikácia je na plochách so sklonom do 10° vrátane od vodorovnej roviny a sú vymedzené zábranou (jednotyčové zábradlie s výškou najmenej 1,1 m, ktoré nie je určené na ochranu proti pádu osôb a predmetov zo zvýšenej úrovne a pod., najmenej 1,5 m od hrany pádu, miesto práce vnútri objektu je najmenej 0,6 m pod korunou strechy, na ktorej sa pracuje

WESTRON Partners s.r.o.

Ak práce na pracoviskách a komunikáciách do výšky 3 m svojím charakterom a postupom znemožňujú dodržanie bezpečnostných opatrení podľa odseku 1, môže sa za ochranu proti pádu z výšky považovať aj to, že tieto práce budú vykonávať poučení pracovníci takým pracovným postupom, ktorým si postupne vytvárajú okolo seba plochu, z ktorej môžu bezpečne pracovať. Technologický postup musí obsahovať výpočet a presný opis činností, ktoré je nevyhnutné vykonávať vo vzdialenosti menšej ako 1,5 m od hrany pádu a počet pracovníkov, ktorí sa môžu v tomto priestore súčasne pohybovať.

Kolektívne zabezpečenie

Ochranné a záchytné konštrukcie (ochranné zábradlie, ochranné ohradenie, lešenie, poklopy, záchytné ohradenie, záchytné lešenie, záchytné siete), musia byť dostatočne pevné a odolné proti vonkajším silám a nepriaznivým vplyvom a upevnené tak, aby bezpečne uniesli predpokladané namáhanie. Ich únosnosť sa musí preukázať statickým výpočtom, alebo iným záväzným podkladom.

Na navrhovanie, konštrukčné vyhotovenie, montáž, demontáž, používanie a údržbu ochranných a záchytných konštrukcií sa vzťahujú osobitné predpisy.

Osobné zabezpečenie

Osobné zabezpečenie pracovníkov pri prácach nad voľnou hĺbkou vo výškach sa musí použiť v prípadoch, keď nemožno použiť kolektívne zabezpečenie.

Prostriedky osobného zabezpečenia proti pádu sú najmä:

- bezpečnostné lano
- bezpečnostný pás
- bezpečnostný postroj
- skracovač lana
- samonavíjacia kladka
- bezpečnostná brzda
- prípravky na spúšťanie a vytáhovanie vrátane príslušenstva

Zabezpečenie proti pádu predmetov a materiálu

Materiál, náradie a pomôcky sa musia uložiť, prípadne skladovať vo výškach tak, aby po celý čas uloženia boli zabezpečené proti pádu, sklznutiu, alebo zhodeni vetrom počas práce i po jej ukončení

Pracovné náradie sa zakazuje zavesovať na časti odevu, ak nie je na to upravený alebo ak pracovník nepoužije vhodný výstroj (pás s úpinkami a pod.)

Konštrukcia na práce vo výškach sa nesmie preťažovať. Hmotnosť materiálu, zariadenia, pomôcok, náradia vrátane počtu osôb nesmie presahovať normou určené náhodné zaťaženie konštrukcie.

Montážne práce

Príprava montáže

WESTRON Partners s.r.o.

Dodávateľ stavebných prác musí vypracovať technologický postup montáže ním montovaných stavebných i technologických konštrukcií, ktorý musí obsahovať časový sled montážnych záberov, podmienky nasadenia a pohyb mechanizačných prostriedkov, zásadné riešenie prístupu pracovníkov k stykovým uzlom vrátane ich ochrany a zabezpečenie dotknutých pracovísk. Na opakované montáže postačí spracovať typové technologické postupy.

Pri spracovaní technologického postupu montáže sa musia určiť podmienky na osobné, alebo kolektívne zabezpečenie pracovníkov proti pádu.

Technologický postup montáže sa musí pred začatím prác prerokovať s vedúcim montáže alebo pracovníkov povereným riadením montážnych prác.

Montážne a bezpečnostné prípravky a viazacie prostriedky

Pri montáži sa musia použiť predpísané montážne a bezpečnostné prípravky.

Montážne a bezpečnostné prípravky a viazacie prostriedky sa musia pred použitím a počas neho kontrolovať, po použití očistiť, riadne uložiť a konzervovať.

Manipulácia s bremenami

Pri montáži sa musia použiť predpísané montážne a bezpečnostné prípravky.

Búracie a rekonštrukčné práce

Búracie práce sa môžu začať len na základe písomného príkazu zodpovedného pracovníka dodávateľa stavebných prác a po vybavení pracoviska pomocnými konštrukciami, materiálom a pomôckami určenými v technologickom postupe.

Pri búraní sa musí zabezpečiť ohrozený priestor, v ktorom sa búracie práce vykonávajú.

Ohrozený priestor v zastavanom území sa musí vymedziť plným oplotením do výšky 1,8 m, ak tomu nebráni technológia búrania. Ak priestor nemožno oplotiť, musí sa zabezpečiť iným vhodným spôsobom (strážení, vylúčením prevádzky a pod.)

Búranie sa musí vykonávať tak, aby nedošlo k ohrozeniu vedľajších objektov, najmä tých, ktoré rozoberaním priliehajúcich stavieb stratili oporu.

Spôsobom statického zabezpečenia okolitých objektov ohrozených búracími prácami sa musí určiť v projekte stavby.

Pomocné konštrukcie vybudované vnútri objektu, alebo na jeho vonkajších stranách sa nesmú zaťažovať vybúraným materiálom a nesmie sa cez ne strhávať materiál z búraného objektu, ak nie sú na to určené.

Materiál zo zbúranej časti objektu sa musí odstraňovať tak, aby sa nepreťažili podlahy a stropy.

Vybúraný materiál sa musí skladovať tak, aby neobmedzoval ďalší priebeh búracích prác.

WESTRON Partners s.r.o.

Tlakové nádoby na rezanie kyslíkom, sa musia uložiť mimo dosahu nebezpečenstva, ktoré vzniká pri búraní.

Sklenené a iné nebezpečené ostrohranné predmety sa musia pri ručnom búraní odstraňovať tak, aby neboli zdrojom úrazu.

Búranie sa nesmie prerušiť, ak nie je zabezpečená stabilita búranej konštrukcie, alebo jej časti. Táto požiadavka platí aj v prípade nevyhnutného prerušenia búrania z dôvodov náhleho zhoršenia sa poveternostných podmienok.

Pri čiastočnom búraní, rekonštrukcii a modernizácii budov, ktoré zostávajú v prevádzke, alebo sú obývané, sa musí v technologických postupoch určiť bezpečnostné zaistenie vrátane kontroly pracovísk z hľadiska ochrany pracovníkov a iných osôb.

Stroje a strojné zariadenia

Používať sa môžu len stroje a strojné zariadenia, ktoré svojou konštrukciou, zhotovením a technickým stavom zodpovedajú predpisom na zaistenie bezpečnosti práce.

Stroje môže samostatne obsluhovať len pracovník, ktorý má pre túto činnosť príslušnú odbornú spôsobilosť

Stroj na zemné práce sa môže pohybovať alebo pracovať podľa únosnosti pôdy v takej vzdialenosti od okraja svahov a výkpu, aby nedošlo ku zrúteniu stroja. Ak takáto vzdialenosť nie je predpísaná v technologickom postupe, určí ju zodpovedný pracovník

Obsluha je povinná zaznamenávať závady stroja, prípadne prevádzkové odchylky zistené počas predchádzajúcej prevádzky do prevádzkového denníka. Po prestávke a po ukončení smeny, musí byť s týmito závadami oboznámená aj stridajúca obsluha.

Proti samol'nému pohybu sa musí zabezpečiť a j pracovné zariadenie stroja a pri každom jej prerušení spustením na zem alebo umiestnením do prepravnej polohy, v ktorej sa mechanicky zabezpečí.

Práce súvisiace so stavebnou činnosťou

Jeden pracovník môže ručne prenášať, nakladať alebo vykladať len bremená do hmotnosti 55 kg, ak osobitné predpisy neurčujú hodnotu nižšiu

Ak je hmotnosť bremena väčšia ako 55 kg, vykoná ručnú manipuláciu pracovná čata s príslušným počtom pracovníkov.

Ak manipuláciu vykonáva čata, ktorá nie je na túto prácu trvale určená, musí riadiť manipuláciu zodpovedný pracovník

Ručné manipulácie sa vykonávajú vždy s použitím pracovných pomôcok

Pracovníkom, ktorí sa nepodieľajú na manipulácii je zakázané zdržiavať sa na pracovisku, kde sa manipulácia vykonáva

Počas realizácie prác je zamestnávateľ povinný zabezpečovať plnenie požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane všeobecných zásad prevencie s prihliadnutím najmä na:

udržiavanie poriadku a čistoty na stavenisku,

WESTRON Partners s.r.o.

umiestnenie pracoviska, jeho prístupnosť, určenie komunikácií alebo priestorov na priechod a pohyb zamestnancov a na prejazd a pohyb pracovných prostriedkov,
podmienky na manipuláciu s rôznymi materiálmi,
technickú údržbu zariadení a pracovných prostriedkov, ich kontrolu pred uvedením do prevádzky a pravidelnú kontrolu s cieľom odstrániť nedostatky, ktoré by mohli ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov,
určenie a úpravu plôch na uskladňovanie rôznych materiálov, najmä ak ide o nebezpečné materiály alebo látky,
podmienky na odstraňovanie použitých nebezpečných materiálov alebo látok,
uskladňovanie, manipuláciu alebo odstraňovanie odpadu a zvyškov materiálov,
prispôsobovanie času určeného na jednotlivé práce alebo ich etapy podľa skutočného postupu prác,
spoluprácu medzi zamestnávateľmi a fyzickými osobami, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi,
vzájomné pôsobenie pracovných činností uskutočňovaných na stavenisku alebo v jeho tesnej blízkosti.

Ostatné

Počas výstavby je potrebné rešpektovať ochranné pásma podzemných a nadzemných sietí:

- vzdušné VN vedenie 10 m od krajného vodiča na obidve strany
- vzdušné vedenie NN 1 m od krajného vodiča na obidve strany
- telefónne vedenie 1 m od krajného kábla na obidve strany
- dátové vedenie 1 m od krajného kábla na obidve strany
- vodovodné potrubie 2 m od okraja potrubia na obidve strany

Zemné práce: Pred začatím prác musia byť pracovníci oboznámení s druhom existujúcich inžinierskych sietí. Pred začatím prác musí zodpovedný pracovník zabezpečiť v teréne vyznačenie trasy podzemných vedení a iných prekážok.

Montážne práce: Pracovníci musia byť oboznámení so spracovaným technologickým postupom montáže priamo na pracovisku, ktorým sa budú riadiť pri montáži a predpismi na zaistenie BOZP na montážne práce, práce vo výškach, nosenie bremien, viazacie práce, práce so zdvíhacími zariadeniami, nosenie OOPP, ako aj s ohrozeniami a nebezpečenstvami vyplývajúcimi z danej práce.

Betonáž: Pred začiatkom betonárskych prác musí zodpovedný pracovník celé debnenie a jeho časti skontrolovať, najmä podpery a nedostatky ak sú, musí dať odstrániť. Prevzatie a kontrolu debnenia musí zodpovedný pracovník zapísať do stavebného denníka. Pri ukladaní betónovej zmesi, musí zvoliť zodpovedný pracovník správny postup dopravy betónovej zmesi. Postup ukladania betónovej zmesi musí byť v súlade s technologickým postupom, betonáž musí po celý čas riadiť zodpovedný pracovník. Počas betonáže sa musí sledovať stav konštrukcie debnenia. Kým betón nedosiahne určenú pevnosť nesmie byť vystavený nárazom, otrasom a zaťaženiu.

Stavebné stroje a dopravné prostriedky: Na stavenisku sa môžu používať len stroje, zariadenia, nástroje a náradie, ktoré sú v dobrom technickom stave. Stroje, zariadenia a nástroje môžu obsluhovať len kvalifikované osoby a ich obsluha musí byť vykonávaná v súlade s návodom výrobcu. Zariadenia používané na stavbe musia byť pravidelne kontrolované z hľadiska BOZP. Ak sa zistí poškodenia, musí byť zariadenia okamžite vymenené alebo opravené.

V Opatrenia na likvidáciu a zhodnotenie odpadu

Nakladanie s odpadmi počas realizácie stavby musí spĺňať požiadavky v zmysle zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov a v zmysle nadväzujúcich právnych predpisov, najmä vyhlášky č. 310/2013 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov. Okrem toho sa pri realizácii stavby musia rešpektovať i rozhodnutia vydané OŠS (povolenia, súhlasy).

Všetky stavebné odpady a odpady z demolácií, ktoré vzniknú v oblasti dopravného staviteľstva, musia byť materiálovo zhodnotené, t.j. napr. recyklované (napr. recyklácia vyfrézovaných asfaltových zmesí za horúca na vlastnej obalovacej súprave. Odkopaná zemina s kamenivom bude použitá po pretriedení pri budovaní násypov. Zhotoviteľom stavby je spoločnosť RP-Invest, s.r.o., ktorá má od 16.12.2015 zavedený integrovaný systém manažérstva, ktorý spája systém manažérstva kvality, systém environmentálneho manažérstva a systém manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade s požiadavkami noriem STN EN ISO 9001, STN EN ISO 14001 a BS OHSAS 18001.

Odpad

Odpadom je hnutelná vec, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je povinný sa jej zbaviť.

Držiteľ odpadu je pôvodca odpadu alebo fyzická osoba, alebo právnická osoba, u ktorej sa odpad nachádza.

Odpadové hospodárstvo je činnosť zameraná na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov a znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie a nakladanie s odpadmi v súlade s týmto zákonom.

Nakladanie s odpadmi je zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Zhodnocovanie odpadov sú činnosti vedúce k využitiu fyzikálnych, chemických alebo biologických vlastností odpadov.

Zneškodňovanie odpadov je také nakladanie s nimi, ktoré nespôsobuje poškodzovanie životného prostredia alebo ohrozovanie zdravia ľudí a ktoré je uvedené.

WESTRON Partners s.r.o.

Znečisťujúca látka vnášaná ľudskou činnosťou priamo alebo nepriamo do ovzdušia, ktorá má alebo môže mať

škodlivé účinky na zdravie ľudí alebo na životné prostredie.

Splašková voda je voda, ktorá pochádza z obydľí a služieb, z činnosti domácností, stravovacích zariadení a pod.

Kontrola dodržiavania Plánu likvidácie a zhodnotenia odpadu

Kontrola stavby je vykonávaná nepretržite stavbyvedúcim, stavebným dozorom ako aj odborným pracovníkom pre

oblasť životného prostredia (ekologickým poradcom) za účelom odstránenia zistených nedostatkov, prípadne porušovania

platných predpisov pre oblasť ŽP. O nedostatkoch, ktoré výrazným spôsobom ohrozujú kvalitu životného prostredia, musia

byť informovaný všetci zodpovední pracovníci zhotoviteľa a objednávateľa.

Odborný dozor zhotoviteľa

Za zhotoviteľa je stavbyvedúci povinný pravidelne vykonávať kontrolu nad dodržiavaním ochrany ŽP na stavbe,

upozorňovať poddodávateľov na zistené porušovanie právnych predpisov.

Likvidácia materiálu z výkopov

Po skončení stavby sa nadbytočná zemina použije na terénne úpravy, prípadne sa vyvezie ma miestnu povolenú

skládku. Pred výjazdom vozidiel zo stavby na verejnú komunikáciu musia byť vozidlá zbavené zeminy, aby nespôsobovali

znečisťovanie verejných komunikácií.

Nakladanie s nebezpečnými látkami

Na stavbe sa nakladá s nebezpečnými látkami:

s pohonnými hmotami vo vozidlách,

s odformovacími olejmi, motorovými a inými olejmi vo vozidlách, strojoch a zariadeniach.

Zaobchádzanie s nebezpečnými látkami

Zaobchádzanie s nebezpečnými látkami na stavbe sa riadi v zmysle § 39 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách

a vyhláškou MŽP SR č. 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami,

o náležitostiach havarijného plánu a postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd. Zhotoviteľ stavby má vypracovaný

Pracovný postup pre prípad havárie pri nakladaní s nebezpečnými látkami a odpadmi a pokyny pre nakladanie s nimi.

Pri manipulácii s nebezpečnými látkami sa riadime Kartami bezpečnostných údajov (bezpečnostnými listami), ktoré

sú k dispozícii u stavbyvedúceho.

Skladovanie nebezpečných látok

Pri skladovaní nebezpečných látok na stavbe sa kladie dôraz na dodržiavanie § 39 zákona č. 364/2004 Z. z.

o vodách a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a na dodržiavanie

podmienok uvedených v kartách bezpečnostných údajov (v bezpečnostných listoch).

Stavebný odpad zo staveniska, ktorý nie je možné zhodnocovať sa vyvezie na skládky. Výkopová zemina bude použitá na spätný zásyp pri záverečných terénnych a sadových úpravách. Recyklovateľný odpad (napríklad betón, bitúmenové zmesi, tehly) bude zhodnocovaný odvozom do recyklačných centier a druhotné suroviny (sklo, papier, železo, resp. káble) do zariadení Zberných surovín a Zberných dvorov.

Zo skupiny ostatných odpadov očakávame vznik odpadových obalov ako sú obaly z papiera lepenky, obaly z plastov, obaly zo skla, zmiešané obaly. Z komunálnych odpadov sa predpokladá vznik zmesového komunálneho odpadu.

Uvedené odpady zhotoviteľ stavby zneškodní na základe uzatvorenej zmluvy s oprávnenou osobou.

VI Opatrenia zamerané na ochranu existujúcej zelene

6.1 Ochrana existujúcej zelene

Zeleň je súbor drevín (stromov a krov), bylín a neživých prvkov, ktorý sa vyvinie na určitej ploche prirodzeným spôsobom alebo zámerným, cieľavedomým založením a usmerňovaním človeka. Zeleň je jeden zo základných mestotvorných prvkov, tvorí kostru ekologickej stability mesta prepojenú s okolitou krajinou v náväznosti na trvalo udržateľný rozvoj.

2. Za mestskú zeleň sa v zmysle tohto nariadenia považujú:
  - a) všetky živé prvky zelene na území mesta (stromy, kry, kvetinové záhony, trávnaté plochy rastúce v prirodzenom prostredí alebo v substrátoch oddelených od prírodného prostredia akoukoľvek stavebnou konštrukciou),
  - b) neživé prvky súvisiace kompozične a funkčne so živými prvkami zelene: voda, kamene, prírodné útvary, modelovaný terén, spevnené plochy, chodníky, múry, terasy, schody, prvky drobnej architektúry (lavičky, umelecké diela, fontány, vodné nádrže, nádoby na odpadky, zariadenia detských ihrísk a pod.)

WESTRON Partners s.r.o.

3. Zeleň na území mesta Dobšiná sa člení takto:
  - a) verejná zeleň:
    - aa) parkovo upravené plochy,
    - ab) zeleň obytných skupín (sídľisková zeleň),
    - ac) zeleň pri ostatnej občianskej vybavenosti,
  - b) sprievodná a izolačná zeleň:
    - ba) sprievodná zeleň vodných plôch,
    - bb) sprievodná zeleň komunikácií,
    - bc) izolačná zeleň výrobných technických zariadení,
  - c) obmedzene prístupná zeleň:
    - ca) cintoríny,
    - cb) verejné kúpalisko,
  - d) vyhradená zeleň:
    - da) zeleň pri výrobných zariadeniach,
    - db) zeleň pri školských zariadeniach,
    - dc) zeleň pri zdravotníckych zariadeniach,
    - dd) zeleň pri telovýchovných zariadeniach,
  - e) zeleň pri rodinnej a vilovej zástavbe,
  - f) zeleň záhradkárskych osád,
  - g) rozptýlená zeleň na poľnohospodárskych pozemkoch.
5. Mestskou zelenou sa podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „zákon“) a tohto nariadenia rozumie zeleň na pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve mesta resp. v jeho užívaní.
6. Orgán ochrany prírody – mesto Dobšiná ako orgán vykonávajúci štátnu správu vo veciach ochrany prírody a krajiny.

Opatrenia zamerané na ochranu existujúcej zelene je súbor pravidiel, opatrení a úkonov smerujúcich k zachovaniu existujúcej zelene, jej architektonických prvkov a jej funkcie v zmysle rešpektovania princípu trvalej udržateľnosti:

- a) pri prácach prebiehajúcich v blízkosti drevín je osoba vykonávajúca práce povinná zabezpečiť ochranu existujúcich drevín v dosahu prác pred mechanickým poškodením (obaľením jutovinou, debnením, vyviazaním konárov alebo iným spôsobom zabráňujúcim možnému poškodeniu) a pred pojazdom koreňového systému mechanizmami a vozidlami,
- b) počas výkonu prác nesmie byť koreňový systém stromov pod korunou zaťažený výkopovou zeminou alebo stavebným materiálom, výkopová zemina musí byť ukladaná mimo koreňovú zónu stromov t.j. za vonkajšiu líniu koruny.
- c) počas výkopových prác musí byť výkopová ryha vedená minimálne 1, 5 m od kmeňa dreviny a korene stromov s priemerom väčším ako 3 cm nesmú byť porušené, v prípade prerušenia koreňa v letnom období je nutné prekrytie reznej rany na koreni navlhčenou tkaninou - táto musí byť nepretržite udržiavaná vo vlhkom stave.
- d) v prípade akéhokoľvek poškodenia dreviny počas prác je stavebník povinný zabezpečiť jej odborné ošetrovanie fyzickou alebo právnickou osobou zaoberajúcou sa touto činnosťou.

Havárie sú také mimoriadne udalosti na elektrických, elektronicko-komunikačných, telekomunikačných, vodovodných, plynovodných a iných vedeniach uložených vo verejných priestranstvách, pri ktorých nastane na týchto vedeniach porucha a vznikne alebo môže vzniknúť nebezpečenstvo všeobecného ohrozenia.

-Havárie sú aj také udalosti, kedy v súvislosti s poruchou na vedeniach môže dôjsť k poškodeniu pozemnej komunikácie, obmedzeniu dodávok pitnej vody, plynu, elektrickej energie, tepla a pod. pre obyvateľov, alebo pri ktorých z dôvodu omeškania odstraňovania následkov poruchy môže dôjsť k škodám veľkého rozsahu.

-Pri zistení vzniku havárie podľa všeobecných zásad vlastníka alebo správca vedenia neodkladne vykoná opatrenia potrebné na zamedzenie rozšírenia škôd a zaistenie bezpečnosti a neodkladne prikročí k prácam na jej odstránení.

-Vlastník alebo správca vedenia je povinný oznámiť vznik havárie na verejnom priestranstve vlastníkovi alebo správcovi dotknutého verejného priestranstva a písomne alebo faxom požiadať primátora o určenie podmienok na uvedenie verejného priestranstva do pôvodného stavu najneskôr do 24 hodín prípadne, v najbližší pracovný deň od zistenia vzniku havárie

-Pokiaľ vlastník alebo správca vedenia nevykoná neodkladne opatrenia podľa odseku 3 a nepokračuje plynulo v prácach na odstránení poruchy, prípadne poškodenia verejného priestranstva alebo neoznámí vznik havárie nebude mesto Dobšiná považovať takúto poruchu za haváriu. Rozkopávkové práce budú považované za vykonané bez predchádzajúceho súhlasu, alebo povolenia, pokiaľ vlastník alebo správca nepreukáže, že k omeškaniu vykonania opatrení, pokračovaní prác na odstránení havárie alebo jej oznámenia nedošlo jeho vinou.

-V žiadosti o určenie podmienok na uvedenie verejného priestranstva do pôvodného stavu uvedie vlastník alebo správca vedenia údaje v rozsahu všeobecných zásad. Ďalej je povinný v žiadosti uviesť, kedy a akým spôsobom bola havária zistená, prípadne ohlásená a predložiť o tom potrebné doklady a zdôvodniť, akým spôsobom bola naplnená podmienka o vzniku všeobecného ohrozenia pre kvalifikovanie poruchy na vedení ako havárie, prípadne akým spôsobom by mohlo dôjsť k poškodeniu pozemnej komunikácie, obmedzeniu dodávok pitnej vody, plynu, elektrickej energie, tepla a podobne pre obyvateľov, alebo akým spôsobom by pri omeškaní odstraňovania následkov poruchy mohlo dôjsť k škodám veľkého rozsahu v zmysle pokynov v predchádzajúcich bodov

VII popis preventívnych, ochranných a záchranných opatrení, ktoré uchádzač plánuje použiť pri zistení výskytu zákonom chránených živočíchov počas realizácie stavebných prác.

7.1 Zistenie výskytu zákonom chránených živočíchov

V prípade zistenia výskytu zákonom chránených živočíchov počas realizácie prác je zhotoviteľ povinný upraviť činnosť na stavbe tak, aby nedošlo k ohrozeniu týchto chránených živočíchov. Podľa § 127 stavebného zákona č. 50/1976 Zb. má zhotoviteľ povinnosť v prípade nálezu chráneného živočicha ohlásiť to stavebnému úradu a príslušnému orgánu ochrany prírody a krajiny a urobiť nevyhnutné opatrenia tak, aby nedošlo k poškodeniu chráneného živočicha, až kým stavebný úrad po dohode s orgánom ochrany prírody a krajiny rozhodne o ďalšom postupe.

Po ohlásení nálezu chráneného živočicha stavebnému úradu a orgánu ochrany prírody a krajiny (§ 127 stavebného zákona č. 50/1976 Zb.) úrady navrhnu opatrenia, a to hlavne: .

- čas, rozsah a spôsob realizácie ďalších prác .
- spôsob ako bezpečne zabezpečiť vyst'ahovanie chránených živočíchov .
- zabezpečenie náhradných hniezdnych možností (napr. búdky, alebo upravené mriežky na vetracích otvoroch) ako kompenzáciu za zaniknuté úkryty.

Ďalšie postupy pri záchrane chránených živočíchov:

-požiadať o výnimku zo zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov na zničenie úkrytu chráneného druhu živočicha Ministerstvo životného prostredia SR. Ďalej postupovať podľa podmienok uvedených vo výnimke - treba však rátať posunutím začiatku stavby až dovtedy, kým Ministerstvo životného prostredia SR nevydá rozhodnutie o výnimke.

-zabezpečiť urýchlene vyst'ahovanie netopierov z úkrytov, ktoré majú byť uzavreté, a to odborníkom ktorý je oprávnený manipulovať s chránenými živočichmi a je držiteľom príslušnej výnimky zo zákona - napr. zamestnanci Štátnej ochrany prírody SR alebo určení odborníci.

Netopiere tvoria samostatnú skupinu cicavcov a ako jediné sú schopné aktívne lietať. Netopiere sú živočichy s prevažne nočnou aktivitou, niektoré druhy však vyletujú z úkrytov ešte pred súmrakom. V tme sa orientujú pomocou tzv. echolokácie. Vydávajú pre ľudské ucho nepočuteľné ultrazvuky a podľa ich ozveny dokážu určiť svoju polohu v priestore, rozpoznať okolité prekážky, prípadnú korisť či iné netopiere. Všetky naše netopiere sa živia výhradne hmyzom, prípadne inými drobnými bezstavovcami, napríklad pavúkmi. Životný cyklus Svojím životným cyklom, ktorý je u jednotlivých druhov veľmi podobný, sa naše netopiere prispôbili striedaniu štyroch ročných období (Obr. 2). Od apríla do augusta vytvárajú samice netopierov zoskupenia označované ako letné kolónie. Kolóniu môžu tvoriť desiatky až tisícky samíc.

Ako úkryty využívajú stromové dutiny, jaskyne ale veľmi často aj rôzne priestory v ľudských sídlach – najčastejšie podkrovia kostolov, kaštieľov a iných starších stavieb. Jedným z najčastejších obsadzovaných úkrytov v súčasnosti sú aj panelové budovy, kde netopiere celoročne využívajú hlavne štrbiny a vetracie šachtičky v atike. V priebehu júna a júla rodia samice v kolóniách mláďatá. V tejto fáze životného cyklu sú netopiere obzvlášť zraniteľné a akékoľvek vyrušovanie kolónie alebo zničenie ich úkrytov môže mať katastrofálne následky pre celú lokálnu populáciu. Netopiere majú pomerne malé rozmnožovacie schopnosti, samice väčšiny druhov rodia iba jedno mláďa ročne aj to nie v každom roku. Každý úhyn tak môže znamenať ohrozenie populácie. Mláďatá netopierov rastú veľmi rýchlo, za 4–6 týždňov po narodení sa už začínajú osamostatňovať.

V mnohých situáciách je určovanie netopierov po ich náleze obyvateľmi pomerne jednoduché, pretože sa v danom prostredí vyskytuje len niekoľko druhov – Raniak hrdzavý, Večernica malá, Večernica

WESTRON Partners s.r.o.

pestrá, Večernica pozdná a vzácnejšie aj Večernica Leachova a Večernica severská. Najčastejším na sídliskách na Slovensku je Raniak hrdzavý.

Je žiadúce, aby na budove zostali pre netopiere prístupné aspoň niektoré z pôvodných otvorov. Na tento účel je možné použiť napr. špeciálne upravené plastové mriežky, ktoré sú plne funkčné, ale navyše umožňujú aj prístup chráneným živočíchom.

V prípade, že dôjde k nálezu netopierov počas rekonštrukcie, je nutné zastaviť stavebné práce a neodkladne kontaktovať príslušný obvodný úrad životného prostredia a zástupcov Spoločnosti pre ochranu netopierov (SON), ktorí poradia ako postupovať. Je potrebné zachovať čo najviac otvorov využívaných netopiermi, pokiaľ je to možné. V prípade nadmerného vyrušovania obyvateľov aspoň na tých miestach na budove, kde sú okná vzdialené aspoň 5 metrov. V prípade otvorov v atike je možné ich zachovať a zabezpečiť proti dažďu novodurovou trúbkou alebo upravenou mriežkou (podrobnejšie na str. 7). Jednou z možností pri nevyhnutnosti pokračovania prác na zateplení, ak sa v budove nevyskytuje reprodukčná kolónia, je inštalácia novodurových trúbiek na miesta, kde je zjavný výskyt netopierov – podľa zvukových prejavov alebo trusu a znečistenia. Tieto sa vkladajú do zateplenia šikmo dolu pretŕčajúc pritom min. 15 cm von z polystyrénu. Sklon a hladké steny trúbiek neumožňujú návrat netopierov po opustení úkrytu. Použiteľné sú na štrbiny aj na vetracie otvory v atike.

- dážďovníky, ktoré hniezdia v špárach medzi panelmi, zvyčajne nie je technicky možné počas hniezdenia bezpečne vystať. V takýchto prípadoch je potrebné stavbu pozastaviť až do vyltenia mláďat (u nás zvyčajne koncom júla až začiatkom augusta). Pokiaľ však dážďovníky hniezdia len vo vetracích otvoroch, je možné vo výnimočných prípadoch a pri dodržaní stanovených ochranných podmienok uskutočniť zatepľovacie práce aj v hniezdnom období. Základnou podmienkou však je, že všetky obsadené hniezda musia byť zachované a dospelým vtákom k nim musí byť umožnený trvalý prístup počas celej realizácie stavby (resp. až do ukončenia hniezdenia - vyietenia mláďat)

Je dôležité nahradiť zaniknuté úkryty na budove špeciálnymi búdkami pre dážďovníky a netopiere, ktoré sa inštalujú do zateplenia. Tieto búdky je vhodné inštalovať na budovu v blízkosti pôvodných úkrytov, resp. tam, kde bude najmenšie riziko vyrušovania užívateľov.

WESTRON Partners s.r.o.

Rázusova 1, 040 01 Košice-mestská časť Juh
IČO: 44934726 IČ DPH: SK2022889605